

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 42.

Lýsingaprisur fyri pettegri: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 15. októbir 1929.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

3. árg.

Tandlæge BREND

traffes 11—5. Telf. 114.

RIGSDAGENS AABNING

Gudstjenesten i Slotskirken. — Højtideligheden i Fællessalen. Statsminister Staunings Programtale.

Rigsdagen blev aabnet den 1. Oktober. Først var man til Gudstjeneste i Slotskirken.

Efter Salmen »Kongernes Konge« besteg Provst Hans Koch, Solbjerg Kirke, Prædikestolen og talte ud fra Ordet: »Det samme Sind være i Eder, som var i Kristus Jesus«. Provsten talte en halv Timestid, og Højtideligheden sluttede med Salmen: »Saa vil vi nu sige hverandre Farvel«, og Rigsdagsmændene strømmede ud i den graa Oktoberdag.

Aabningshøjtideligheden fandt Sted i Rigsdagens Fællessal. Paa Forhøjningen i Salen var rejst en Talerstol. Herfra holdt Statsminister Stauning følgende Programtale:

I Overensstemmelse med Paragraf 40 i Danmarks Riges Grundlov har Kongen ved aabnet Brev af 14. September d. A. indkaldt til en ordentlig Rigsdagssamling, der i Henhold til Grundlovens Bestemmelse skal aabnes i Dag.

Ved Reskript af 14. f. M. har Kongen dernæst overdraget mig som Statsminister at aabne den sammentrædende Rigsdag og til at foranledige det i saa Henseende videre fornødne.

Dette sker herved. I Kongens Navn erklærer jeg den ordentlige Rigsdagssamling for aabnet.

INGEN ÆNDRING I LANDETS UDENRIGSPOLITIK

Forinden jeg anmoder Tingene om at konstituere sig, skal jeg paa Regeringens Vegne fremsætte nogle Udtalelser om Arbejdet paa Rigsdagen i den kommende Tid.

Som det allerede er fremhævet ved det nuværende Ministeriums Fremtræden for Folketinget, tilsigter dette Ministerium ikke nogen Ændring i Landets Udenrigspolitik. Det vil fremdeles være Opgaven at befeste det bestaaende venskabelige Forhold til andre Nationer. Arbejdet for at tilvejebringe Traktater, der sikrer det fredelige Samarbejde og Samkvem med andre Befolkninger, vil blive fortsat.

ARBEJDET I GENÈVE

Ministeriet har igennem den udsendte Delegation søgt at bidrage til en gavnlig Udvikling indenfor Folkernes Forbund, og den afsluttede Forsamling har da ogsaa beskæftiget sig med en Række Spørgsmaal af stor Rækkevidde. At domme efter Forsamlingens Forløb er der Grund til at vente et positivt Arbejde for Sikring af en fredelig øko-

nomisk Udvikling, ligesom de tidligere paabegyndte Forberedelser til en international Afrustningspolitik nu kan ventes at blive fremmet, saaledes at den planlagte Afrustningskonference snart kan træde sammen.

DET INTERNATIONALE ARBEJDSBUREAU

Det maa ligeledes hilses med Tilfredshed, at man indenfor Folkernes Forbund er opmærksom paa Misforholdet imellem Antallet af vedtagne og ratificerede Konventioner, saa det kan forventes, at man fremtidig virkelig vil tilstræbe, at de forskellige Arter af Konventioner faar den forventede Tilslutning fra de Lande, hvis Repræsentanter har deltaget i Beslutninger om disse.

DE ØKONOMISKE FORHOLD

Med Hensyn til de økonomiske Forhold i Landet kan det med Tilfredshed fremhæves, at Prisuudviklingen i Udlandet samt to gode Høstaar har medført nogen Bedring for det danske Landbrug, hvilket ogsaa tydeligt synes at fremgaa af foreliggende Oplysninger, bl. a. om Forholdet mellem Eksport- og Importpriser. Ogsaa indenfor visse Dele af Industri og Haandværk er opnaaet en forøget Beskæftigelse, som har forbedret Situationen. I særlig Grad gælder det Bygningsfagene, hvis Optagethed bevirker en forøget Produktion langt udenfor Fagene selv. Trods disse gode Tegn er der dog fremdeles Grund til Bekymring. Nogle Industrier er endnu ude af Stand til at beskeftige den forhaandenværende Arbejderstab, og Arbejdsløsheden er uforholdsmæssig stor. Den Omstændighed, at der paa Aarets bedste Arbejdstid er dobbelt saa mange Arbejdsløse, som Landet havde i tidligere normale Perioder, viser, at der fremdeles er Trang til visse ekstraordinære Foranstaltninger og til en Medvirken fra Lovgivningsmagts Side for at hidføre forøget Afsetning af dansk Produktion og dermed forøget Beskæftigelse for danske Arbejdere.

IGANGSÆTTELSE AF ARBEJDER

Ministeriet har været opmærksom paa disse Forhold og har iværksat en Undersøgelse af de tilstedeværende Muligheder og en Planlægning af egnede Foranstaltninger og vil i den kommende Tid forelægge Undersøgelsens Resultat og dertil hørende Forslag for Rigsdagen. Opmærksomheden er ogsaa

henvendt paa de offentlige Arbejder, idet det vil være Formålet — saa vidt det kan forenes med Statens Interesser — at afpasse Arbejdets Udførelse efter de forhaandenværende Beskæftigelsesforhold i det private Erhvervsliv.

DE ARBEJDSLØSES KAAR

Med Hensyn til de Arbejdsløses Forhold vil Ministeriet gennem en Styrkelse af Arbejdsløshedsforsikringen søge vedtaget saadanne Ændringer i Lovgivningen, at de, der fremdeles lider under Erhvervslivets Lammelse, og netop lider ved langvarig Arbejdsløshed, i videre Omfang sikres Ret til en Understøttelse uden at blive henvist til Fattigvæsenet.

SOCIALLOVGIVNINGEN

Iøvrigt er den samlede Sociallovgivning taget op til Revision, og man tilstræber herved ikke blot en haardt tiltrængt Forbedring, men ogsaa en Systematisering. Forenkling og Billiggørelse af en særdeles indviklet og spredt Administration og Refusionsordning. Da en saadan Reform af Sociallovgivningen, derunder en Reform af Forsørgelses- og Børnelovgivningen, vil kræve omhyggelig Overvejelse fra Rigsdagens Side, maa det anses for ugørligt at faa denne gennemført saa hurtigt, som Hensynet til Retfærdighed hyder det, og der vil derfor blive fremsat Lovforslag om midlertidige Foranstaltninger til fornøden Forbedring af Vilkaarene for de Medborgere, der omfattes af Lovene om Aldersrente og Invalidrente m. fl., og det er Ministeriets Forventning, at denne midlertidige Ordning, som er let overskuelig, hurtigt vil kunne gennemføres.

Det er forøvrigt Hensigten i Aar at fremsætte de sociale Forsikringslove til Revision og herunder at sammenbygge Aldersrenteloven med Sygekasse- og Invalidforsikringen, medens Forslag til Forsørgelseslovgivningens Revision kan forventes forelagt den næste ordinære Rigsdagssamling.

FORMUEBESKATNINGEN

For at kunne gennemføre de her nævnte Forbedringer for de vanskeligt stillede i Samfundet maa de senest gennemførte, meget omstridte Ændringer i Formuebeskatningen ophæves, hvorved de økonomisk bedst stillede atter kommer til at bære en rimelig Del af de Omkostninger, som udkræves til social Forsorg.

Den af Folketinget tidligere vedtagne Lov om Omdannelse af Hær og Flaade vil blive genoptaget med det Formaal at organisere de til Bevogtning af Grænser og Farvande fornødne Styrker paa en efter Landets Forhold passende Maade, hvorved en betydelig økonomisk Lættelse kan gennemføres for Befolkningen.

Ima oksakjót

kann bileggjast hjá

J. Lambaa.
Telf. 89.

UDVIKLING AF FISKERIET OG JORDBRUGET

I Bestræbelserne for at skaffe Beskæftigelse for den arbejdsløse Del af Befolkningen arbejder der paa Planer til Udvikling af Fiskeriet, paa Lovforslag vedrørende Udstykning af Jord og Tilvejebringelse af flere selvstændige Hjem, paa Forslag til en hurtig Gennemførelse af den tiltrængte Forbedring af Landets Veje, og endelig vil Lovforslag om Sikring af Færdelsen ved Vejkryds og mellem Veje og Jernbaner atter blive fremsat.

TRUSTER OG RINGDANNELSER. — TUGTHUSLOV

Ministeriet vil atter optage Arbejdet for tidssvarende Lovgivning angaaende Banker, Aktieselskaber og Forsikringsvirksomhed. Forslaget til Næringslov vil blive fremsat, og der arbejdes paa en Lov om Beskyttelse af Befolkningens Interesser i Forholdet til Truster og Ringdannelser. Loven om Erhvervs- og Arbejdsfrihed (Tugthusloven) vil blive foreslaet ophævet.

Dynamit-fiskari.

Menn hava ongantið verið ósamdir um, at tað bæði er skilaleyst og skaðiligt at nýta spreingievní til fiskari. Slíkur fiskiskapshátur elvur eina nýttuleysa oyðing av bæði nýtuligum fiski og ónýtuligum smáfiski, og ger eisini veiðuna minni virðisfulla, tí fiskurin sær ikki væl út, og fæst tí ikki góður prísur fyri hann.

Her í Føroyum er tað ikki vanligt, at menn nýta spreingievní við fiskari, men í Noregi er hesin hátturin væl kendur, men við lóg av 1911 er tað forboði at nýta spreingievní til veiða saltvatnsfisk við. Og fyri betri at hava eftirlit við forboðnum, er tað eisini forboði at hava slík spreingievní, ið nýtast kunnu til henda fiskiskapsháttin, umborð á norskum fiskiskipum. Henda lóg er galdandi fyri alla fiskiskapsdrift framvið Noreg, bæði uttan- og innanfyri sjómarkið.

Við Noregs vesturstrendur er tað heldur sjáldan, at menn nýta henda ólögliga fiskiháttin, men norðuri í Finnmarki og Tromsø eru dynamitfiskararnir ikki so sjáldsamir. Hinir lóglýðnu fiskararnir, sum sjálvandi eru í meiratali, eru — sum rimuligt er — ógviliga hatskir inná lógbrotarnar. Yvirvöldin roynir tí at hava eitt vakið eyga við dynamitfiskaranum og tí óskilið, ið er har um leið, fyri at forða hesum. Tað hevur ikki altíð heppnast at fingið fatur á lógbrotarum, og ætlað hevur verið at farið harðligari fram ímóti dynamitfiskaranum, fyri at fáa tókur á teim.